

بابەتین دەرۆنى

دەرۆنى لاوان

د. نورددین عەبدوللا حەمیدی

ئەقینی

گاریی

پروسەیکە ئیک لایەنە و ژ ئەنجامی فیانەکا زیندە بۇ رەگەزى بەرامبەر پەيدا دەیت و دەیتە ئەقیندار دگەل دا، و سروۇ نكارەیت ئەقینا خۇ بۇ دوو كەسان د ئیکە دەم دا ب كارەینیت ئانكو ئەقینی دئاقبەرا دوو كەشاندایە و ناییت زیندەتر بن و ئەگەر زیندەتر بوو دى ب حەزىكرن هیتە هۇمارتن. ئەقینی ل سەر بئەمایەكسى واقعی "كەتاركى" دەیتە دانان چونكە هەتا مروۇ رەگەزى بەرامبەر ئەبەینیت و دگەل دا ئە پەیشیت ئەشیت دگەل دا بېیتە ئەقیندار. واتە هیز و پەيوەندەبەكرا راستە و خۇبە و چەند دەم دەوریت ب هیزتەدەیت دەسان چ كەوادەنن دەرەكى كارتىكرنى ل ئەقینی بى ناكەن ئەك سەرمائەك گەرما ... هتد. ئەقینی پروسەیکە كارەزخایەنە و خودان پروزەبەین مەزن و پاشەرۆزە و پتریا دەمان زى ئەقینی ل پاشەرۆزى دئیریت و مەزنتەرتن ئومید و خوزى زى گەهشتن ب ئیکە د پەيوەندەبەین ئەقینی بىدا كورەنگە هەستین سیکسى بئەمایى بروست بو ئاوى بن. ل ئەقە هەستە دەمرن و هەردوو لاوى ئەقین ئان هەستان تیریکەن ئانكو ئەبەن بیک و زاقا، ئانكو دگەهنە ئیک و كسەم تەرتن بەا زى دئەقینی بى دا خۇ گورى كرنە. لەومان هەمى كەسان هیزا ئەقینی بى نیتە و دەسان هەمى كەسان شیاننن پەيوەندەبەین ئەقیندارى نینن ئەگەر چ ئەقرو زۆبەبا لاوین مە خۇ ب ئەقیندار دزانن ل بەروقازى زۆربەبا سەقتەن ئەقینی بى دوان پەيوەندەبان دانن. هەر چەوابەیت ئەقرو ئەقینی بویە ئاسرازەك بۇ گەهشتن ب هەندەك بەرزەوئەندەبەین تەبەت و كەسایەتی.. ب هیتقا سەرکەفتنا هەمى پەيوەندەبەین ئەقیندارى و ئەقینەكا شاد بۇ جواننن مە...

لاوان... گەنجان... سنیلان، هەمى پەیشن بۇ فى دەمى گرتنگ بى ژبى مروقى ئەق دەمى پر گهورین ب هەمى رەنگاڤە گهوریننن لەشى، مېشكى، دەرۆنى... هتد. ئەم د فى بابەتی دا دى بەحسى دەرۆنى لاوان كەین كا چەوابە و خیزانا مە چەوا سەرەدەبەین دگەل وان دكەت. ئەم دشین بېژین ئەق دەرۆنە دەرۆنەكى پر گهورە ونە گەلەكى رەسەنە ل سەر چ بەنەرەتا ژبەر گەلەك ئەگەرا و ژبەر گەلەك پرسىبارین كەنگى و چەوا و بۆجى... ئەوین دەیتە مېشكى لاوى: وەك كەنگى ئەز دى ب ترومبیل كەقم؟ كەنگى دى ژ خواندنن قورتال بم؟ كەنگى دى من پى چیت خیزانەكى دانم؟ كەنگى دى من خانەك هەبیت؟ بۆجى ئەقى ئەق تەشتە هەنە و من نینە؟ بۆچكەس حەز من ناكەت؟ بۆجى ئەق پرسكە ل رووبى من هاتن؟ چەوا ئەز دى ژ ئەزموونا دەرەز بم؟ چەوا دى من هەقالەك هەبیت؟ چەوا ئەز دى لاوتر لى هیم؟ ئەگەر ئەق ئەقینا من ب سەر ئەكەفیت ئەز دى مرم.....! و بەزارا پرسىبارین دى بېن روژانە ئەوین هەر لاوەك پرسىبارا خۇ دكەت. و هەر لاوەك دئى قوناغى دا حەز دكەت جارجارا بەینیتە ب تنى و خەون و خەپالین خۇ بخۇ بئنى بېژیت و فەزىت دا كەس ئەبیتە شریكى وى، لى هەر ئەق لاوە دەما تەنگاڤ دەیت و دكەفیتە د نەخوشەبەكیندا دى ل هەقالەكى نېزىك گەربیت و حەز دكەت دلى خۇ بۇ فەزىت بکەت ئەقجا دى شېین بېژین ئەق دەرۆنە دەرۆنەكى پر گهورە و دەرۆنى هەستى نازكە دەرۆنى كەنگى و بۆجى و چەوا ؟؟؟؟ بەرامبەر ئان گهورینن روژانە خیزانا مە چ دكەت و ب تەبەت دەيك و باب چ سەرە دەرىن دگەل كور یان كچا خۇ دكەن؟؟؟ هېچ... و ئەم دشین بېژین هزارا ئیک، ئەوژى ئەگەر جارەكى بابەك یان دەیکەك پسارا عەپالى خۇ بکەت تە چبە كچا من یان كورى من خیزە تە چ ئارپشە هەبە؟؟ ب راستى ئەم هەمى د فى بواری دا دەست كورتین و ئەم چ ناكەین و ئەم هەمى دزانن كو ئەق تەشتە بى ب سەرى مە هاتى لى ئەم چ بېژین... ئەم دېژین دى ما دەى بابین مە چ بۇ مە كر بوو دا ئەم بۇ بېن خۇ بکەین بەلى هوین ب خودى كەن ئایا ئەقە بەرسە ئەم هەمى دەما دكەین دېژین؟؟ هەمى تەشت ب خۇ و خۇ ژ ب مەعنا وەكى مەزنا گوتى ئەقجا یا فەرە جارجارا دەما ئەم دەبەینن لاوین مە د داماینە و قالپین وان ل دەف مەبە و فکرا وان یا ل جەهەكى دى یان هەمى دەما ب شەرن.. وەرە زادی بخۇ... ناخۆم... هلو فى بکە... ناکەم و گەلەك ژ ئان جورە کریار و گوتنا، ئەقجا وەك دەى باب یا فەرە ئەم هەمى دەمەن تەشتەكى نە سروشتى بېبەینن ل نك لاوین خۇ ئەم روینن دگەل وان وەك هەقالا و دلى وان بومە بېیتە فەكرن دا ئەم پشكدار بېن د خەم و كەدەربن وان دا ئەوژى مە پشكدار بکەن د خوشى و نەخوشیین خۇدا.

ئەم چەوا رەفتارى دگەل كچا سنىلە بكهين؟!

ئيمان عەبدولعەزىز

دگەل وى بېھن فرەھ بە و گۇشاشتنى ل سەر نەكە و خۇ پتر نىزىكى وى بکە ئەگەر ئەو خۇ نىزىكى تە نەكەت تۇ ھەول بەدە، و پىندقى يە دەيكا ھىژا تۇ بزانى ئەو كارى كچا تەيما سنىلە بەرى فى قوناغى دكر، نامىنىت و دى سستى و خاقى كەقىتى، دقنىت يا ھىبارسى، و ماموستازى دقنىت ھارىكار بىت دگەل فى كچى چونكە ئەف كچا ھەنى وەكى بەرى نا خوينىت بەلكو دى خاندنا وى كىمتر لى ھىت. دقنىت ھىبارسىت، بەرھەسى وى بى مال و قوتابخانى وەكى بەرى نامىنىت دى سستى كەقىتى، پىندقى دەيك و باب بەردەوام شىرەتا بەدىنى، ژىرەكو ئەف كچە يا پىندقى سەرەدەرىكا بەرورەدىي شىرەتا يە ژىرەكو ئەو يا د زىرەكەكا مەزن دا دژىت و ئەو نەشىت و دىئانىت وى دا نىنە ئارىشىت خۇ جارەسەرىكەت و ياپىندقى شىرەتابە. زۇر جاران سەرەدەرىا شاش ژ لايى خىزانى قە دېتە ئەگەرئ شاشيا سنىلە. ھندەك جاران دى خىزان بىژتى تۇزاروكى و ھندەك جارن دى دى بىژنى تۇ يا بوويە ژن و تۇبا ھاتىبە شويبا، ئەفجا ھىقىدارم ژ ھەمى دەيكىن خوشتى، كو ھندى دىئانىت ھەودە ھەبىت، پىزانىنن خۇ ل سەر فى قوناغ ئىمانى زىدەتر لى بکەن و بكارن پەبەندىنن خۇ دگەل كچا سنىلە بېھىز بکەن و ھەقالىنيا وان بکەن دا ئەف كچا سنىلە نىننىنن خو و تايبەتەندىا خۇ بۇ وە بىژىت و گوھ بەدەنە شىرەتەن دەيكا خۇ، پىندقى دەيك و خىزان بزانن كو ئەف قوناغە ژ ۱۲ سالىي و ۱۳ سالىي دەست پى دكەت و دىنن بىژىن ھەتا ژىي ۲۱ سالىي دا بدىستى ب دوساھىك دەيت و پىشى فى قوناغى ب سروسى بىنى مەترسى دى ژىان بۇرىت، دى بىژم ژ ئەنجاما فان گورانكارىا ب سەر لەشى سنىلە دا دەيت لايەنى دەروونىا وى ژى دى ئەبى چەسپايى بىت و مېشكى وى دى بى بەلاف بىت دىئاقبەرا وى سەرەدەرىا خەلكىن دەرووبەرا و خىزان وى دا، ئەف چەندەژى دى بىتە ئەگەرئ ھەست كرنا كچا سنىلە ب شەرم كرنى و دوىرکەقتن ژ كەسەن نەنىاس ژىلى كەس و كار و خىزان وى و ھەردەم زىندەخەونا ئانكو (احلام الیقشە) دىبىنىت بىن جۇزواجۇر، ئەفجا پىندقى ئەم ھەردەم ھەول بەدىن و ياقەرە كو پىكولىنا بکەين كەساتبا دەروونىا فى كچا سنىلە بېھىز بىخىن داكو ھەست ب كىئاسىي نەكەت و لاوازىي بۇخۇ بۇ خۇ بدانىت و نەباوهرى بۇ چىبىت، لايەنى كەساتبا وى ئارام بکەين داكو بى مەترسى و ب رەنگەكى سروسى ژفى قوناغى دەرباز بىت دا كچەكا رەوشەنبىر ژفى كچا سنىلە چى بىت و پاشەرۇژەكا رۇن ل بەراھيا خۇ بىبىت و ب چاقى قىاننى و ھەژىكرنى بەرى خۇ بەدەتە ژىان و دەرووبەرىن خۇ.

قوناغ سنىلە بى زۇر قوناغەكا نازك و ھەستدارە د ژىانا سروسى دا، ژىرە كو كۆمەكا گورانكارىين مەزن ب سەر لەش و دەروونى كچا سنىلە دا دەين، كو ئەف چەندە ژى دىبىتە ئەگەرئ نەئارامبا سنىلە و ھەر ئەف چەندەژى كارىكەتە سەررەوشا سنىلە ژ ھەمى لايەنا قە. لەورا پىندقى يە ئەو كەسەن دگەل سنىلە دا وەكو خىزان ئاگەھدارى كرىار و رەفتارو رەوشى سنىلە بىن مەن دقنىت چەند رۇنكرنا بەدەم سەر، سەبارەت كچا سنىلە كو زۇر يا پىندقى خىزان ب تايبەت دەيك و ماموستا فان رۇنكرنا بزانن و ل بەر چاؤ وەرېگرن ژىرەكو خىزان ب تايبەت دەيك و ل قوتابخانى ماموستا ب پلا بەك سەرەدەرىي دگەل كچا سنىلە دكەن، دقى قوناغى دا گەلەك گوھرىنىت جودا جودا ب سەر لايەنى لەشى فى كچا سنىلە دا دەين كو ئەف كچە دى ھەست پى كەت كو دەنگى وى بى خوش و نازك دقى قوناغى دا نەخۇش و بۇر دىبىت ھەردىسان دى سستى و خاقى كەقىتە لەشى وى و چەلەنگيا كچا سنىلە ھىدى بەر ب كىم بوونى دچن، لەشى وى گران و خاف دىبىت و زۇرىا جاران دەمى مروف داخازى ژفى كچا ھەنى دكەت دا كو كارەكى بکەت ب گوتنا جارەكى فى كارى بۇ مروفى ئەنجام نادەت دووسى جاران ئافى وى دى بىژى و كارى خۇ دى بىژى تاكو رابىبىت وى كارى ب سستى و خاقى و بى رازىبووننا خۇ ئەنجام بەدەت، كو ئەف چەندە ژى تىتەكى زۇرى سروسى يە، مەن دقنىت ئەز بىژم، بۇ كچىن سنىلە بلا ب ئاسابى رەفتارى دگەل فى قوناغە نازك بکەن، و زۇر ھىبارى رەفتارىت خۇ بىن و گوھدارىا شىرەتەن وان كەسان بکەن بىن شەرەزا، و ھندى دىئانىا وان دا بىت، پاقرىا خۇ و جل و بەرگىن خۇ، ب پارىژن و دەستكارىي ب ھىچ شىوہەكى كو زىان ھەبىت دەرووچاقىت خۇ دا نەكەن، دا دەمى وان بىزقېت نازك و جان، پىندقى كچا سنىلە دقى قوناغى دا ھەست ب كىئاسىي نەكەت و بلا ھز نەكەت ئەوا بىتى يە و كەسى ھاژ وى نىنە چونكە ئەوزى خودان ھزە و خودان شىانە، ناپىت ب ھىچ رەنگەكى شىانىت فى كچى بېھىنە بەرزەكرن دەمى دقنىت ئاخىتەكى بىژىت دىئاف مال و ل ھەر جەھەكى رىكى لى نەگرن چونكى ھەتا ئەو خەلەت نەبىت، دورست ژى ناپىت، دقنىت كچا سنىلە خۇ نەترسىنىت چونكە ئەفە قوناغەكە ھەمى كەس تىرا دېوزن و تىتەكى ئاسابى يە، دقنىت كچا سنىلە دقى قوناغى دا ھندى دىئانىت وى دا بىت، وەرۇشەكا سق بکەت داكو سستى و خاقىا وى كىم بىبىت يان ژى نەمىنىت، و ھەول بەدەت خۇ پتر نىزىكى دەيكا خۇ و خویشكا خۇ يا مەزن بکەت خۇ بکەت ھەقال دگەل وى دا، و گەلەك پرسىيارا ژى بکەت و بەرسفەكا دورست ژى وەرېگرىت، چونكى دقى قوناغى دا مېشكى مروفى بېھنا خۇ قەدەت و دى مروفى بىرپارا دەدەت و ل دوىف دلى خۇ دچىت ئانكو كچا سنىلە دقى قوناغى دا يا (عاطفى) يە مېشكى خۇ ب كارنائىنىت لەورا يا پىندقى يە، خىزان گەلەك يا ھىبار بىت ل سەر رەفتار و رەوشتى وى دىئاف خىزانى دا و ژدەرەق بى كو ئەو بزانىت و ب ئاخىتن و گوتنىت خوش و ئاموژگاربا ھەول بەدە دەيكا ھىژا كچا خۇ يا سنىلە ژ خەلەتيا و ئاخىتنىت نەخۇش دىرىخى، و ھندى د شىان دابىت گۇشاشتنى ل كچا خويا سنىلە نەكە چونكى دى ھەست ب بىزارىي كەت. دى ھز كەت كەسى ئەو نەقىت و ئەوا بىتى يە دى ھەول دەت ھەردەم ژ خىزانى دوىرکەقىت ئەفەژى كارەكى شاشە، پىندقى يە دەيك زىدەتر خۇ نىزىكى كچا خۇ بکەت و ئەو گوھرىنىت ل دۇر فى قوناغى گەنگەشە ل سەر بېتە كرەن و شىرەتا ل كچا خۇ يا سنىلە بکە و ھەولبەدە پتر

